

Tid 45 min. **Inga hjälpmedel är tillåtna på kontrollskrivningar.**

För godkänd krävs 6 poäng av total 9 poäng.

a) Om du uppnår 6-8 poäng på KS1 får du 3 poäng på tentauppgift 2 vid ordinarie tentamen och ordinarie omtentamen.

b) Om du uppnår 9 poäng på KS1 får du istället 4 poäng på tentauppgift 2 (och behöver inte lösa denna uppgift).

Bonuspoäng tillgodoräknas på uppgift 2 på ordinarie tentamen samt ordinarie omtentan.

Uppgift 1. (3p) en avbildning definieras genom att varje vektor i rummet speglas i planet

$$3x_1 + 2x_2 + x_3 = 0. \text{ Bestäm avbildningens matris.}$$

Uppgift 2. (3p)

2a) Lös följande matrisekvation med avseende på X

$$AX + B = C^t,$$

$$\text{då } A = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}, \quad B = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix} \text{ och } C = \begin{bmatrix} 3 & 3 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}.$$

(C^t är transponatet till C .)

2b) Lös följande matrisekvation med avseende på Y

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} Y = \begin{bmatrix} 4 \\ 4 \end{bmatrix}.$$

2c) För en kvadratisk matris gäller

$$A^2 + 4A - 7I = O$$

Bestäm A^{-1} .

Uppgift 3. (3p)

3a) Utryck vektor $\vec{w} = \begin{bmatrix} 1 \\ 5 \end{bmatrix}$ som en linjärkombination av vektorerna

$$\vec{v}_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} \text{ och } \vec{v}_2 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

3b) För en linjär avbildning med avbildningsmatrisen A gäller

$$A\vec{v}_1 = \begin{bmatrix} 0 \\ -2 \end{bmatrix} \text{ och } A\vec{v}_2 = \begin{bmatrix} 3 \\ 1 \end{bmatrix}.$$

Använd resultat i 3a) för att bestämma $A\vec{w}$.

Lycka till!

Uppgift 1. (3p) en avbildning definieras genom att varje vektor i rymden speglas i planet

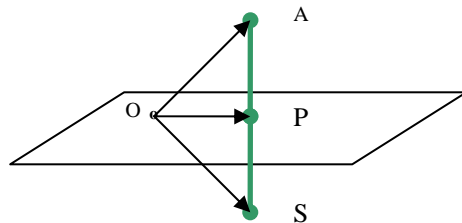
$$3x_1 + 2x_2 + x_3 = 0. \text{ Bestäm avbildningens matris.}$$

Lösning:

Låt $A = (a_1, a_2, a_3)$ vara en godtyckligt punkt och $S = (y_1, y_2, y_3)$ punktens A spegelbild.

Vi betecknar $\vec{u} = \vec{OA} = \begin{pmatrix} a_1 \\ a_2 \\ a_3 \end{pmatrix}$, $\vec{N} = \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix}$ och $\vec{OS} = \begin{pmatrix} y_1 \\ y_2 \\ y_3 \end{pmatrix}$.

Se bilden nedan. Lägg märke till att punkten $O=(0,0,0)$ ligger i planet.

Då gäller:

$$\vec{PA} = \text{proj}_{\vec{N}} \vec{u} = \frac{\vec{u} \circ \vec{N}}{\vec{N} \circ \vec{N}} \vec{N} = \frac{3a_1 + 2a_2 + a_3}{14} \begin{pmatrix} 3 \\ 2 \\ 1 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} (9a_1 + 6a_2 + 3a_3)/14 \\ (6a_1 + 4a_2 + 2a_3)/14 \\ (3a_1 + 2a_2 + a_3)/14 \end{pmatrix}.$$

$$\vec{OS} = \vec{OA} + \vec{AS} = \vec{OA} - 2\text{proj}_{\vec{N}} \vec{u}$$

$$= \begin{pmatrix} a_1 \\ a_2 \\ a_3 \end{pmatrix} - 2 \begin{pmatrix} (9a_1 + 6a_2 + 3a_3)/14 \\ (6a_1 + 4a_2 + 2a_3)/14 \\ (3a_1 + 2a_2 + a_3)/14 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} a_1 - \frac{9}{7}a_1 - \frac{6}{7}a_2 - \frac{3}{7}a_3 \\ a_2 - \frac{6}{7}a_1 - \frac{4}{7}a_2 - \frac{2}{7}a_3 \\ a_3 - \frac{3}{7}a_1 - \frac{2}{7}a_2 - \frac{1}{7}a_3 \end{pmatrix}$$

Alltså

$$\begin{pmatrix} -\frac{2}{7}a_1 - \frac{6}{7}a_2 - \frac{3}{7}a_3 \\ -\frac{6}{7}a_1 + \frac{3}{7}a_2 - \frac{2}{7}a_3 \\ -\frac{3}{7}a_1 - \frac{2}{7}a_2 + \frac{6}{7}a_3 \end{pmatrix}$$

Svar: Avbildningens matris är $A = \begin{pmatrix} -\frac{2}{7} & -\frac{6}{7} & -\frac{3}{7} \\ -\frac{6}{7} & \frac{3}{7} & -\frac{2}{7} \\ -\frac{3}{7} & -\frac{2}{7} & \frac{6}{7} \end{pmatrix}$.

Uppgift 2. (3p)

2a) Lös följande matrisekvation med avseende på X

$$AX + B = C^t,$$

då $A = \begin{bmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$, $B = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$ och $C = \begin{bmatrix} 3 & 3 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}$.

(C^t är transponatet till C .)

Lösning:

$$\det(A) = \begin{vmatrix} 3 & 1 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = 1 \neq 0 \Rightarrow \text{matrisen är inverterbar.}$$

$$A^{-1} = \frac{1}{1} \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ -2 & 3 \end{bmatrix}.$$

$$AX + B = C^t \Rightarrow AX = C^t - B \Rightarrow X = A^{-1}(C^t - B)$$

Vi har $C^t = \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$ och $C^t - B = \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 3 \end{bmatrix}$.

Slutligen

$$X = A^{-1}(C^t - B) = \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ -2 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & -2 \\ 1 & 7 \end{bmatrix}$$

2b) Lös följande matrisekvation med avseende på Y

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} Y = \begin{bmatrix} 4 \\ 4 \end{bmatrix}.$$

Lösning: Matrisen $\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$ är inte inverterbar eftersom determinanten $\begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} = 0$.

Enligt regler för matrismultiplikation, måste Y vara av typ (format) 2×1 .

Alltså $Y = \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix}$. Substitution i ekvationen ger

$$\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 4 \\ 4 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{cases} x + y = 4 \\ x + y = 4 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} x + y = 4 \\ 0 = 0 \end{cases}$$

$$x = 4 - y$$

En variabel, t ex y , varierar fritt och systemet har oändligt många lösningar,

$$Y = \begin{bmatrix} 4 - y \\ y \end{bmatrix}$$

Vi kan beteckna $y=t$; då $x=4-t$ och $Y = \begin{bmatrix} 4-t \\ t \end{bmatrix}$

Svar: $Y = \begin{bmatrix} 4-t \\ t \end{bmatrix}$, där t är ett godtyckligt tal.

2c) För en kvadratisk matris gäller

$$A^2 + 4A - 7I = O$$

Bestäm A^{-1} .

Lösning:

$$A^2 + 4A - 7I = O \Rightarrow A^2 + 4A = 7I \Rightarrow A(A + 4I) = 7I \Rightarrow A(A + 4I) \frac{1}{7} = I$$

Härur ser vi att matrisen A är inverterbar och att $A^{-1} = \frac{1}{7}(A + 4I)$

Uppgift 3. (3p)

3a) Utryck vektor $\vec{w} = \begin{bmatrix} 1 \\ 5 \end{bmatrix}$ som en linjärkombination av vektorerna

$$\vec{v}_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} \text{ och } \vec{v}_2 = \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$\vec{w} = x\vec{v}_1 + y\vec{v}_2 \Rightarrow x \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \end{bmatrix} + y \begin{bmatrix} -1 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 5 \end{bmatrix} \Rightarrow$$

$$\begin{cases} x - y = 1 \\ 2x + y = 5 \end{cases} \Rightarrow x = 2, y = 1$$

Svar: $\vec{w} = 2\vec{v}_1 + \vec{v}_2$

3b) För en linjär avbildning med avbildningsmatrisen A gäller

$$A\vec{v}_1 = \begin{bmatrix} 0 \\ -2 \end{bmatrix} \text{ och } A\vec{v}_2 = \begin{bmatrix} 3 \\ 1 \end{bmatrix}.$$

Använd resultat i 3a) för att bestämma $A\vec{w}$.

Lösning :

$$A\vec{w} = A(2\vec{v}_1 + \vec{v}_2) = 2A\vec{v}_1 + A(\vec{v}_2) = 2 \begin{bmatrix} 0 \\ -2 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 3 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ -3 \end{bmatrix}$$